

Mijnheer de spreker!

Tot de vreemdste soorten van het menselijk geslacht behoort de Spreker!

Er wordt veel gesproken in onze dagen. Vergelijk dat eens met 25 jaar terug. Toen was iemand, die in het publiek durfde spreken een heele piet! Al zei hij maar iets in den trant van het bekende en onsterfelijke: dat zij groeien en bloeien! Tegenwoordig spreken allen: knapen, meisjes, jongelingen, maagden, professoren en hulpbestellers van de posten. Dit is niet bevorderlijk voor het karakter des menschen. Spreken vereischt de beste psychische eigenschappen en openbaart vaak de slechtste. Spreken behoort tot de gevaarlijkste, de vervelendste en de zondigste dingen, die er bestaan. Veel spreken is de zelfpresentatie van den mensch, ook van den mensch in zijn godsdienstigheid.

Wie hij het brengen van het Evangelie niet helder voor oogen houdt: Ik ben een gebonden, ik moet zelf geheel op den achtergrond komen en slechts mijn boodschap overbrengen, die is nog ongeschikt voor den arbeid in het Evangelie. Dit moeten wij er wel inhameren.

Want zooals er politieke demagogie is, is er ook religieuze demagogie. Dat behoort nog niet uit slechte motieven voort te komen. Men kan de oprechte begeerte hebben, dat de menschen tot het evangelie komen en dan in den waan vervallen dat het menschenwoord daartoe den weg moet banen. Dan gaat men schilderen en dan gaat men acteren. De dood gebruikt men als boeman en de hemel als lokspij. Zooals Ds J. C. Sikkel eens zei: Men presenteert het paradijs op een fruitschaaltje.

En zonder het in te zien, keert men het Evangelie om.

O, dat omgekeerde Evangelie, het is zoo algemeen, helaas!

Het lijkt zoo echt en het IS zoo vals!

Wat toch is de inhoud van het Evangelie?

God met ons en daardoor wij met God.

O, zoo licht keert men dat nu om in een: God vóór ons.

Dan wordt het menschenheil de as, waarom het heelal zou draaien!

Dan wordt het heilig Evangelie de grootst denkbare afgoderij!

Als men daarbij een ernstig mensch is en ontstelt van de intense zelfzucht, die zulk een omgekeerd Evangelie bij de menschen bewerkt, dan wil men ook een andere zijde van de zaak naar voren brengen.

Inplaats van wij met God, gaat men prediken: wij voor God. De werkelijkheid komt weer op den troon.

De zweep knalt in zulke toespraken.

En ach, die afwisseling van suikerwerken en zweepslagen is zoo geheel naar den smaak van het publiek.

Dat geeft resultaten.

Wij kunnen best een godsdienstige beweging maken.

Zelfs een wereldbeweging.

Denk maar aan Peter van Amiens.

Het menselijke woord is machtig, denk ook maar aan de dictators-rethoren van onzen tijd.

Maar wat ons woord niet kan, dat is één ziel tot God zingen of tot God spreken.

Godsdienstige menschen kunnen wij wel maken, geestelijke menschen niet.

Geestelijke menschen worden alleen geboren uit Woord en Geest.

Dat wil dus zeggen, dat wij in ons optreden alle trucs en alle streken moeten afwerpen, den rethor en den acteur in ons zoo lang moeten nazitten tot wij ze van het heilig terrein hebben verjaagd.

Het ook begrijpen, dat de zucht om het mooi te doen, de dood is van werkelijk-geestelijke schoonheid.

Geen plechtigheden, geen geweldenaars, geen lievigheid.

Nooit: Mijnheer de Spreker!

Maar mannen en vrouwen, die het Woord bekendmaken in de wereld.

O, het voorrecht, een nederig soldaat van het Heilig Woord te zijn, is oneindig meer waard dan podium-plezier en kathedraal-glorie! N. B.

LOSSE NUMMERS.

Herhaaldelijk komen bij ons aanvragen in om losse nummers van „De Reformatie”, waarin één of ander artikel is opgenomen, zonder vermelding van datum of jaargang van het verlangde nummer. We moeten er de aandacht op vestigen, dat de administratie zich onmogelijk kan belasten met het nazoecken daarvan. Wij verzoeken daarom bij de aanvraag den datum van het nummer te willen aangeven, daar anders toezending achterwege zal moeten blijven. De aanvraag dient ook vergezeld te zijn van het bedrag van f 0,15 per nummer, daar incasseeren van dergelijke kleine bedragen te kostbaar is.

De Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE.

het ons geven te plaats, waar uist voor God onzen Plaats- en Heere daar- ij door allerlei is in de woest- wig omkomen icht daar nooit ebed: — „trek

zijn, al kenden an dat schoone rste regel voor l Zijn weg en ins de gewisse ins wijngaarden koven, en in de

kommerde ziel, ene, heeft dan in de woestijn oet kwam, en druiven deed ar af, dat uw le onzes Heeren nen u niet wel- gende woorden n psalm in uw Ikken van hope

iselen der wijn- die God u ten

en, en het niet niefen in dank, even onze wijn-

V. A.

EVEN

ijnsel wordt het, s-nieuws” hebben schoven, om naar een debater aan h het verlossende en”. Hetgeen dan te suggestie wekt: kunnen zwijgen. t buik zitten? Hij t er uit. Hij haalt t klaar en duid- beslissende woord te treden onder p der vergadering echthout protestant- ta. n wachten tot hij aangeduiden zin

n reactie onbillijk. ik denk b.v. aan loopserkenning — ten wilde, dat we es in onzen buik daar zoo niet op anisch” geheel te an, dat er, gansch at „organisch” ge- en is dus niet de rst en het sterkt mes in den buik” lijkt mij dit „argu- it onder ons ver ch ervan bedienen. ie „het verlossende n bekend. Hetgeen oudige reden, dat t „het verlossende gestudeerd worden zal ons overvallen den in onze pogin- reformeeren en de r lichaam weg te

woord” is derhalve die men zelf met an zulk incidenteel woord” is het vol- erloste woord”. It afgeleiden of al ek instelt, met de n vreemde inkrup- in anachronistische e doet den dienst

lossende woorden” ij hebt dät woord t vooruit gebracht”, n geval. Want „mdkórper” in ons tgebracht. Hij heeft

het verstaan en het geloovig aanvaarden van het „verloste woord” naderbij gebracht, dan we vóór hem waren. Hij heeft ons van een blind gedwep met „vader” A of B of C weer leeren teruggaan tot de rechte liefe voor die „vaders”, en ons de eigen mondigheid gewezen als de eerste conditie, om de vaderen te volgen in het produceeren in de verbondstent der „verloste woorden”.

Misschien, dat enkele voorbeelden helpen kunnen. Welnu, ik wijs maar eens op het inspiratie- begrip. Prof. Dr G. Ch. Aalders heeft twee zeer instructieve werken geschreven over de profetie. Het eerste was zijn dissertatie over de valsche profetie onder Israël. Het tweede over de profetie, de ware, zelf. In beide boeken is natuurlijk ook ter sprake gebracht de kwestie der profetische inspiratie. En beide geschriften hebben een voorzoover wij eenmaal gelooven, dat er zoiets als „inspiratie” bestaat, „inspiratie” d.i. in gereformeerden zin, verder gebracht. Ze deden ons een dienst. Ze hebben ons verlost van scholastieke inkrupsels inzake onze opvatting der ware profeten, en van mechanistische beoordeeling en verdeeling der valsche. ‘t Zijn boeken van „verloste woorden”. Maar — geen enkel „verloste woord” is er in geschreven. Wie een afgeronde theorie over de „inspiratie” er in zoekt, kan de moeite van dat zoeken wel staken. En wie, met een massa vragen in zijn hoofd, vragen over het „wezen” of misschien zelfs het „wel-wezen” der werking Gods, die men „inspiratie” noemt, vragen over de „kenmerken” der gena- le van de ware „profetische inspiratie” tegenover die der valsche aspiratie der pseudoprofeten, uit Prof. Aalders boeken een antwoord zoekt op die vragen, die vindt zich teleurgesteld. Prof. Aalders heeft wel nader het „hoe” der inspiratie bij ware of valsche profeten uiteengezet, maar alleen de man, die het met hem in de grondvragen eens is, geeft hem gelijk, en acht zich dan hem verder geholpen. De anderen niet.

En als men nu eens een zuiver psychologisch onderzoek zou willen instellen (op gereformeerde basis) naar de onderscheiden psychische gesteldheid van ware of valsche profeten in het moment van wat zij voor inspiratie houden (ook valsche profeten gelooven soms, dat zij geïnspireerd zijn), dan zou Prof. Aalders wel zijn (niet langs psychologischen, doch langs logisch-exegetischen weg gevonden) resultaten den psycholoog kunnen voorleggen, met den broederlijken ach, dat hij daaraan niet ontrouw zal mogen worden, zij de Schrift hen beiden bindt, doch de psycholoog nu hem kunnen zeggen: alles goed en wel, maar mijn probleem brengt mij niet verder, ik zit nog met het mes in de keel. Ik herinner me (‘t was ongeveer 1915) een referaat over normatief en historisch Schriftgezag, waar een debater zoo iets den referent toevoegde. Referent en debater leven beiden nog, zijn zeer bekende figuren uit onze kerkelijke wereld; Prof. Aalders, toen nog geen hoogleraar, en ik zelf als aankomend manneke van 24 jaar, waren erbij.

Natuurlijk zeg ik hiermee niets ten nadeele van Prof. Aalders. Ik merk op, dat het met mijn eigen boeken, b.v. over Christus’ lijden, speciaal deel III, net zoo staat. Ik heb dit boek juist in deze diep gewortelde overtuiging geschreven. Zeg ik dus niets ten nadeele van Prof. Aalders’ door mij zeer gewaardeerde boeken, dan zeg ik daarmee evenwel des te meer ten nadeele van de ege, waarop de klacht over „het mes in den buik” is aangeheven door hem tegenover Ds den Houting, en hoort ook in terugslag (toen reeds mondeling geschied) op een opmerking zijnerzijds aan mijn adres (over het niet-hooren van het „verloste woord”), uitgesproken in een rede, die ik hield voor de jongste ouderlingen-conferentie over het geloofsbegrip.

Toen ik in die rede er mee rekende, dat de belijdenis het woord „hebbelijkheid” wel degelijk gebruikt, doch dat ze dit lang niet alleen van het geloof, doch ook van nog zeer vele andere vruchten van Gods made in ons hart bezigt, was dat een poging, om de belijdenis over het geloofsbegrip (annex de kenmerken!) te dienen, door de stelling, dat men het woord „hebbelijkheid” (des geloofs) als wetenschappelijke term óf over heel de linie invoeren moet, óf voorloopig nog eens nader bekijken moet. Dat men derhalve, wat mij betreft, wel tegen Ds D. van Dijk en anderen aanvoeren mag, dat de belijdenis dan toch maar spreekt van het geloof als hebbelijkheid, doch dat het spreken over de hebbelijkheid des geloofs bij wie zoo argu- menteert minstens dient te worden geaccompanyeerd door het spreken over de hebbelijkheid der hoop, de hebbelijkheid der liefde, de hebbelijkheid der lijdenzaam- heid, de hebbelijkheid van den ootmoed, den moed, de barmhertigheid, het geduld, de barmhertigheid, enzovoort. In een gelijke poging ondernam ik, toen ik in gemelde rede opmerkte, dat het nog iets anders is, te zeggen: de belijdenis noemt het geloof (met veel andere genade- vruchten) een hebbelijkheid, dan wel, te spreken over de hebbelijkheid des geloofs, m.a.w. hebbe- lijkheid eener hebbelijkheid. Dat waren dus beideenvoudige opmerkingen, die bedoelden het ver- staan van Zondag 7 weer te ontdoen van „mot en roest”.

In die vergadering nu sprak Prof. Aalders over dat hij niet-hooren van het verlossende woord uit mijn mond. Ik wil ‘tgraag gelooven; ik bedoelde ook slechts het verlossende woord van Zondag 7 weer te helpen be- kennen. En dat ik op deze plaats aan deze overigens onschuldige anecdote uit een vriendschappelijk debat herinner, is niet vanwege eenig bezwaar tegen Prof.

1) Ik denk aan het debat te Kampen over de rede van Ds Bavinck.

Aalders. Het is alleen uit innigen afkeer tegen de manier, waarop sommige persorganen tegenwoordig op- treden tegen hun broeders. Prof. Aalders’ redeneering van één keer maken zij tot regel. Met name sommige zeer ironische persorganen, die een jaar geleden Den Haag-West propageerden, of vandaag nog met een rede van Dr H. Colijn meenen de kerkelijke wereld te kunnen stilleggen, redeneeren steevast op die manier. Het is soms ietwat ontstellend, na te gaan, hoe een enkele zich diets maakt, dat vroeger sommige leiders precies zelden, hoe het was. Dat kan alleen beweren, wie de tegenstrijdigheden in hun werk nog nooit gezien heeft, en dus het onpreciese voorbijzag.

Nog een ander voorbeeld.

In de dagen omtrent de Asser synode is het vragen naar „verloste woorden” (in boven omschreven zin) met één ruk voor een bepaald terrein van de baan geschoven, door de ongeveer gelijktijdige opmer- king, zowel van Prof. Aalders als van Prof. Grosheide, dat de bijbel geen wereldbeeld geeft. Heel wat lastige debatten over Genesis I en andere hoofd- stukken zijn daarmee bezworen, heel wat scherpe ver- wijten over het nog-niet-weghalen van een mes-in-den- buik afgewezen.

In die dagen heeft de gereformeerde pers — „De Reformatie” voorop — de professoren Aalders en Gros- heide daarbij geholpen voor het forum van het gerefor- meerde volk, en in den strijd tegen den anti-Assen-geest. Zij zelf zullen de eersten zijn, om te weten, dat er maar een heel klein alarm noodig geweest was, of er was een gansch groot alarm geblazen „om Sions wil”. Geen wereldbeeld? Dan ook geen chronologie! En geen psychologie! En geen kosmologie!

O neen, deze hoogleraren in die dagen te helpen in het doorgeven van hun gedachten, was volstrekt geen verdienste. Want ze hadden volkomen gelijk: ze haal- den slechts een „Fremdkörper” uit onze bijbelbeschou- wing weg, lieten den bijbel weer op zijn plaats komen, en bedoelden geen oogenblik te tornen aan de gerefor- meerde bijbelbeschouwing, die immers volhoudt, dat de Heilige Schrift geenszins in strijd komen kan met werkelijke resultaten van een passend wereld- beeld, een zuivere chronologie, psychologie, kosmolo- gie, etc.

Maar ik vraag me toch af: waarom kan men, tien jaren na Assen, nu niet elkander helpen, zoo als inder- tijd de heeren Grosheide en Aalders geholpen zijn door hun broeders. Als zij verklaren: geen wereldbeeld in den bijbel, dan mogen anderen zeggen: geen anthropo- logie in den bijbel, en geen cultuurbegrip, en geen ter- reinleer, en dus moeten we nog eens praten over sommige oude meeningen, zoo als ook de heeren Gros- heide en Aalders dit gedaan hebben. En daarmee hebben die anderen nog niet bewezen, dat ze gelijk hebben. Dat zal moeten blijken uit hun eigen concrete beweringen. Maar die anderen hebben er wel recht op, dat zij dan ook daarin worden beoordeeld. En men spare ons klachten over de bewerking van eenigen „kop van Jut”, of verwijten over het niet-spreken van een verlossend woord. Wie voor eigen terrein met één grootsch gebaar zich aan dat verwijt onttrokken heeft, moet anderen op het húnne er niet onbedoeld mee bestoken. Dit merk ik op, zoowel ter wille van hen, met wie ik het veelszins eens kan zijn, als ter wille van anderen, wier meeningen ik niet deel, maar wier begeerte, om gere- formeerd te bouwen, ik erken. Men moet niet langer met dooddoeners werken, gelijk sommige organen de gewoonte hebben.

K. S.

Anonymiteit, en met twee maten meten.

Eenige kerkelijke bladen spreken hun afkeuring er over uit, dat in een door Ds S. Kamper te Meerkerk verzorgd orgaan iemand is, die aanvallen op gerefor- meerde predikanten doet, en zijn naam verzwijgt.

Ik deel hun bezwaar.

Maar één der bezwaarden was reeds lang vóór dien medewerker aan een „Calvinistisch Weekblad”, dat precies zoo handelt.

Een kerkeraad berichtte onlangs aan „De Bazuin”, bezwaard te zijn over de critiek, die een „anonymus” op een zin uit één van zijn officiële kerkeraads- verslagen had geuit in een ander kerkelijk orgaan. Ik respecteer zijn bezwaar.

Maar één van zijn predikanten (zoo niet nog één) was reeds lang vóór dien medewerker aan een „Cal- vinistisch Weekblad”, dat een anonymus gebruikt voor rechtstreeksche aanvallen op de ambtelijke positie van gereformeerde predikanten en anderen.

Men moet niet met twee maten meten. De redactie van Ds Kampers blad heeft haar voorgangers.

K. S.

Opleiding evangelisatie-arbeid.

Behalve het hooger onderwijs in de theorie van den evangelisatie-arbeid (wilen Prof. Hoekstra doceerde b.v. ook de „evangelistiek”) is er ook behoefte aan de prac- tische vorming van plaatselijke werkers in de evange- lisatie. Reeds is men te Amsterdam begonnen. Uit de artikelen, die de heer N. Baas als lid der Amsterdam- sche studiecommissie schreef, en waaruit ik herhaalde- lijk onder „Persschouw” citaten gaf (thans kunnen onze lezers wekelijks van den heer Baas linea recta genie- ten) is reeds meermalen gebleken, hoe serieus men te Amsterdam de evangelisatievragen bespreekt en be- studeert. Er is daar een „commissie voor contact, be- raad en samenwerking” (sub-scribaat: Zaanstraat 106 III, Amsterdam C). In de maand Juli is door deze commissie tot onderscheidene evangelisatie-commissies een brief (Zie vervolg op blz. 382)